

Studie av hur studieförbunden i Stockholms län arbetar med film

Version. 2015-09-29

Bakgrund

Denna korta studie syftar till att kartlägga hur de tio studieförbund som får stöd från Stockholms Läns Landsting arbetar med film. Ingen värdering har gjorts om det handlar om visning, utbildning, utlåning av utrustning eller produktion som avses. Det görs heller ingen skillnad om det handlar om manusskrivande, kamerateknik eller något annat hantverk inom filmproduktionen. Syftet är att ge ett gott underlag till arbete kring Kulturförvaltningens utredning om filmen.

Frågeställningar

Följande frågeställningar har funnits med i ansatsen

- Hur arbetar studieförbunden i Stockholms län med filmen?
- Vilka resurser finns relaterade till filmen?
- Vilka stöd får studieförbunden från landstinget för att arbeta med filmrelaterade frågor?
- Finns filmen med på folkhögskolorna?
- Vilka samarbetspartners har studieförbunden på filmområdet?
- Vilka verksamheter får stöd av studieförbunden?
- Vad har studieförbunden för behov och önskemål relaterade till filmen?
- Vilken utvecklingspotential finns?
- Fångar studieförbundens verksamheter upp amatörfilmare?
- Är något studieförbund mer aktivt än andra?
- Vilken långsiktighet har studieförbundens insatser?

Metod

Flera metoder har använts för att studera studieförbunden

- Studie av förbundens aktuella utbud (hemsida, kataloger etc.)
- Muntlig kontakt med samordnarfunktion på studieförbunden lokalt
- Kvantitativ studie av verksamheten utifrån ämnesområden 2009 och 2014
- Studie av andra verksamheter studieförbunden driver som till exempel folkhögskolor

Studieförbund

De tio studieförbund som regelbundet får stöd av Stockholms läns landsting har studerats. Det är samma studieförbund som utgör Folkbildningsförbundet, som tillsammans med folkhögskolorna utgör Folkbildningsrådet som i sin tur fördelar stadsbidragen till studieförbunden. Följande studieförbund är aktuella

- ABF
- Bilda
- Folkuniversitetet
- Ibn Rushd
- Kulturens
- Medborgarskolan

- NBV
- Sensus
- Studieförbundet
- Vuxenskolan

(Kulturens Studieförbundet bildades 2010 vilket också blir jämförande år i den kvantitativa studien)

Statistik

En omfattande statistik över studieförbundens verksamhet sammanställs av Statistiska Centralbyrån (SCB). Statistiken ligger till grund för stödgivningen till studieförbunden och klassificeras utifrån län, förbund och ämnesområden. Genom att studera omfattningen av studieverksamheten som klassificeras som film kan en kvantitativ översikt över omfattningen av varje förbunds verksamhet relaterad till filmen sammanställas. Genom att studera omfattningen över tid kan även tendenser studeras.

Landstingets stöd

Landstinget fördelar stöd till studieförbundens studiecirkelverksamhet samt kulturprogram. Stödet baseras på antalet deltagare och värderar därmed inte innehållet. Utgör filmrelaterad verksamhet 5 % av ett studieförbunds deltagartimmar så motsvaras det även av 5 % av stödet från SLL. Omfattningen av verksamhet är därför direkt kopplad till omfattningen av stödet. Stödet per studiecirkeltimme är 16,44 kr.

Stöd till kulturprogram: Stödet för 2014 utgår från antal genomförda kulturprogram per den 31 december 2012, som var 36 964 program och stödet per program är 24,88 kr.

Studiecirklar

Studieförbundens huvudsakliga och viktigaste verksamhet sker inom ramen för studiecirkeln. Det finns både publika och icke publika studiecirklar. De publika annonseras i kataloger och på hemsidor och allmänheten kan anmäla sig. Men det sker också en omfattande studiecirkelverksamhet "under radarn" som aldrig annonseras. Istället är det verksamheter som tar kontakt med studieförbundet och får stöd som studiecirkel. Alla former av studiecirklar syns dock i den statistik som ligger till grund för stödgivningen till studieförbunden.

Kulturprogram

Vid sidan av studiecirkelarna genomför studieförbunden kulturprogram som separat från studiecirkelarna får stöd från landstinget. Det kan vara föreläsningar, föreställningar, utställningar och andra kulturella evenemang. Inom kulturprogrammen visas delar av den verksamhet som sker inom studiecirkelarna upp för allmänheten och här finns också utrymme för professionella kulturutövare. Det är inte alltid studieförbunden själva som står på scenen. Ofta finns de med i bakgrunden, med pedagogiskt, praktiskt och administrativt stöd.

Studieförbundens övriga verksamheter

Studieförbunden driver även verksamheter utanför ramen för de bidragsberättigade formerna. Det handlar till exempel om teknikutlåning, drift av externa utbildningsverksamheter som folkhögskolor, gymnasieskolor etc. Dessa verksamheter

har i så stor utsträckning som möjligt försökt täckas upp genom kommunikation med lokala samordnare och studier av verksamhetsutbud men risken är relativt stor att det finns ett mörkertal här.

Folkhögskolor

Flera studieförbund driver folkhögskolor som har verksamhetsstöd från landstinget. Därför är en genomgång av folkhögskolorna i länets verksamhet som relaterar till filmen motiverad. Folkhögskolorna har dock annan offentlig finansiering än studieförbunden men får separata stöd från Stockholms Läns Landsting.

Genomgång av studieförbundens regionala filmverksamhet

Genomgången har genomförts med följande metoder

- Studie av förbundens hemsidor med fokus på verksamhet och samverkan
- Studie av förbundens utbudskataloger
- Muntlig kontakt med företrädare för studieförbunden lokalt

Detta ligger till grund för den sammantagna beskrivningen av studieförbundets verksamhet.

Generellt bör det nämnas att inget studieförbund har en sammanhållen bild av hur man arbetar tematiskt i länet. Detta gör att för att få en klar bild av helheten så måste många olika komponenter i verksamheten granskas vilket också har gjort att den muntliga kontakten med studieförbundet är central.

Det är heller inga uppgiftslämnare som kan ge en bild av vilka ekonomiska resurser som läggs på filmen eller hur stor del av studieförbundets verksamhet som handlar om film. Det gör att det är svårt att kvantitativt bedöma hur stort utrymme filmen får i relation till andra verksamheter inom studieförbunden. Istället hänvisas man till den statistik som finns inom ramen för SCB:s studieförbundsstatistik.

Sensus

Uppgiftslämnare: Sensus regionala kontor 08-615 57 00 samt Mats Eriksson Medis5, www.medis5.se

Sensus uppger att man inte har något kursutbud som relaterar till filmen. I viss mån kan det undantagsvis förekomma kurser eller slutna studiecirkel som relaterar till filmen och då i första hand skapande verksamhet. Men förbundet regionalt har inga resurser riktade till området.

Sensus driver verksamheten Medis5 på Medborgarplatsen i Stockholm. Verksamheten riktar sig till personer med lindriga intellektuella funktionshinder och här arbetar man med filmen vid sidan av andra skapandeformer. Många funktionshindrade är anställda på Medis5. Inom verksamheten producerar man film som används internt inom Sensus och i lokalerna finns nödvändig teknisk utrustning för skapande samt även en biograf. Verksamheten lyder under LSS i Stockholm stad.

Mats Eriksson berättar att man är öppna för samarbeten och att man bland annat önskar samverka med filmfestivaler och nämner specifikt Tempo. Filmens andel inom verksamheten har dock sjunkit under senare år.

Medborgarskolan

Uppgiftslämnare: Medborgarskolans regionala kansli samt John Simonsson, rektor på Kulturama

Medborgarskolans regionala kansli hänvisar generellt frågor om filmen till Kulturama som är ett utbildningscenter för estetiska utbildningar som Medborgarskolan är huvudman för. Skolan är huvudsakligen belägen i södra Hammarbyhamnen i Stockholm. Kulturama driver grundskoleutbildning och gymnasieutbildning men även 2-åriga vuxenutbildningar som riktar sig till personer som vill utbilda sig professionellt. Här finns bland annat utbildningar som riktar sig till filmare. Vid sidan av detta genomförs på Kulturama närmast uteslutande all den studiecirkelverksamhet som Medborgarskolan bedriver inom filmens område i Stockholms län.

Kulturamas 2-åriga filmarutbildning finansieras med som KY-utbildning och deltagaravgifter. Syftet är att utbilda professionella filmarbetare. Varje elev har en egen uppsättning teknik för filmskapande för att kunna agera på egen hand. Kulturamas rektor John Simonsson uppger att det är högt tryck på utbildningarna och att man har arbetat så pass länge att man vet vad som krävs för en komplett yrkesutbildning inom filmen. John vittnar också om att intresset för utbildningarna är stort hos "nysvenskar".

Inga specifika resurser för filmen finns annars hos Medborgarskolan men både kansliet och John Simonsson utesluter inte att det finns verksamheter som tillfälligtvis får stöd för filmrelaterat arbete i studiecirkelform.

Ibn Rushd

Uppgiftslämnare: Mohammad Faeh Atia, verksamhetsledare regionalt

Ibn Rushds hemsida är dåligt uppdaterad och ger bara en enda träff på ämnet film vilket är en sedan fyra år tillbaka passerad studiecirkel. Ibn Rushds verksamhetschef Mohammad meddelar att förbundet för närvarande inte arbetar alls med filmområdet men att det finns ett stort intresse. På riksnivå arbetar förbundet med Malmö arab Film Festival och Cinemafrica och regionalt är man intresserad av liknande samarbeten. Mohammad berättar att det som ligger närmast till hands för studiecirkelverksamhet är att stötta personer som vill berätta historier inom dokumentärfilmsformen.

(Kan nämna att jag uppmuntrade dom att höra av sig till Film Stockholm när något var på gång så vi kunde se hur vi kunde stötta någon verksamhet att komma igång)

NBV

Uppgiftslämnare: Regionala kansliet samt Biträdande Verksamhetschefen Sven Fasth

NBV:s biträdande verksamhetschef Sven Fasth meddelar att NBV inte har någon verksamhet som förbundet "säljer" som relaterar till filmen. Ett visst samverkansarbete

finns där filmen finns med som till exempel Buffonteatern eller Off Stockholm men förbundet har inga specifika resurser som riktar sig till filmen utan samarbetena är fristående och rent ekonomiska.

Iranska filmfestivalen är medlem i NBV och får hjälp till hyra av biografen eftersom filmvisningarna arrangeras som NBV:s kulturarrangemang tillsammans med föreningen Yari. De har även en studiecirkel i "hur man arrangerar en filmfestival".

Föreningen Sällskapet Ryska Huset som arrangerar Ryska Filmfestivalen har också stöd av NBV utifrån samma modell som Iranska Filmfestivalen. Själva festivalen får i egenskap av kulturprogram stöd samt studiecirkel arrangeras i arrangörskap/marknadsföring.

ABF

Uppgiftslämnare: Charlotta Nellgård, samordnare Scenkonst och Film samt Amanda Almerén Persson, administratör Scenkonst och Film.

ABF är det enda studieförbund i den här genomgången som aktivt arbetar med just filmen som en del av den ordinarie studieförbundsverksamheten. ABF:s satsning på filmen har som målsättningar att fånga upp dom som inte fångas upp av till exempel filmbasen. Fokus är att komma nå de filmare som i vanliga fall inte når fram eller hittar andra vägar för sitt skapande. ABF:s verksamhet skall sänka tröskeln för att göra film. Amatören är fokus och kostnaden skall vara låg och syftet får inte vara att tjäna pengar.

2004 inleddes det som skulle bli ABF Stockholms satsning på film då ABF startade upp en kursverksamhet för ungdomar - "Filmstudion". Ungdomsfokuset är idag borta men arbetet då ligger till grund för det idag målmedvetna och breda arbetet med film. Idag har utbudet växt till att ABF arrangerar en lång rad kursverksamheter med fokus på filmen, som exempelvis Teknikkurser, kamerakurs, manus, redigering, kortfilm och dokumentär. Man har dock inget arbete med långfilmen.

ABF har en satsning på unga kvinnliga filmare i samarbete med WIFT, Vårrullen och Stop Motion. Syftet är att stötta unga kvinnliga filmare som annars lätt försvinner i bruset. Som en del i detta har Pumapriset instiftats.

ABF arbetar också aktivt kring visning av film i Stockholm. Bland annat har man ett omfattande stöd till länets filmfestivaler. Normalt söker sig filmfestivalerna till ABF för stöd. En förutsättning är att festivalen delar ABF:s värdegrund och det är i första hand "politiska" festivaler som söker stöd. I viss mån visar festivalerna sin film i ABF:s lokaler och då företrädesvis i ABF-huset på Sveavägen i Stockholm. Lokalerna är dock inte avpassade för filmvisning men bristen på visningslokaler gör att detta kan vara en aktuell lösning för flera festivaler. Mindre festivaler får ofta stöd i arrangörskap och större festivaler kan få volontärutbildningar av ABF. Folkbildningsperspektivet måste finnas med och ligga till grund för stödet, som i de flesta fall genomförs som studiecirkel.

ABF samarbetar och stöttar också Zita och Rio. På Zita handlar det i stor utsträckning om seminarier och pedagogik och på Rio i form av olika arrangemang som genomförs som Kulturprogram, som "månadens film". ABF är noga med att det ska framgå att de

programpunkter där man är med som arrangör annonseras som studiecirkel eller kulturprogram.

ABF vittnar om att kostnaderna för att arrangera filmrelaterade kurser har sjunkit till följd av den tekniska utvecklingen. Det har gjort att man har kunnat byta fokus från ett mer tekniskt fokus eller ett mer berättarorienterat fokus på sin filmrelaterade studieverksamhet. Men det är också fråga om ett aktivt val där andra ABF-regioner arbetar annorlunda, som exempelvis ABF Göteborg som har stort fokus på teknik och teknikutlåning.

Framöver verkar ABF i Stockholm för att vara ett komplement till till exempel filmbasen och andra offentliga verksamheter och stötta filmen i det fria kulturlivet. De som kommer till filmbasen har ofta redan kommit en bit men ABF vill fånga upp dem som inte har kommit lika långt i tanke och handling.

ABF berättar också att man upplever att det är svårt att få filmarna att förstå att studieförbunden kan hjälpa till. Därför arbetar man proaktivt med bland annat sina syskonorganisationer som till exempel FHP inom Mötesplats-arbetet. ABF har mycket kontaktytor i "förort" för att nå nya grupper.

ABF har ett visst engagemang i folkhögskolor i länet som arbetar med film men driver själv inga skolor i länet. Däremot används Folkets Hus-rörelsens lokaler i viss mån lokalt.

ABF berättar att man tidigare hade ett bra samarbete med Filmcentrum Stockholm. Man upplever inte att det har uppstått ett ökat behov av att låna teknik efter konkursen men däremot har man kontakt med ett antal filmare som blivit "hemlösa".

Vid sidan av den medvetna filmsatsningen från ABF Stockholm har ABF:s verksamheter utanför innerstaden ett visst kursutbud som relaterar till filmen. Det handlar bland annat om redigering, kamera och foto och också i viss mån renodlad filmvisning.

Studiefrämjandet

Uppgiftslämnare: Växeln regionalt, Malin Wellander, ansvarig Teater och Dans.

Sett till öppna studiecirkel och annan öppen verksamhet har Studiefrämjandet mycket få kurser som relaterar till filmen. Några kurser i foto finns dock.

Studiefrämjandet har inte fokus på filmen i regionen men däremot har man ett tydligt fokus på musik vilket spiller över i att man i viss mån hjälper filmare. Man har också en rad samarbeten med föreningar där filmen finns med och här nämnder man bland annat Teater Katakomb, iFilm och Teater Karpa.

Förbundet har en del amatörfilmare som har egna studiecirkel och utnyttjar förbundets resurser i form av PA-system, ljusrigg och lokaler och man uppger att man gärna stöttar filmare men att inget särskilt fokus finns på filmens område.

Till och från har förbundet arbetat med filmmusik. Filmen finns också med i ett par relaterade verksamheter som ungdomsaktivitetshuset Fabriken på Ekerö som arbetar med animation.

Studieförbundet Vuxenskolan

Uppgiftslämnare. Lena Lidström Enhetschef allmänmarknadsavdelningen

Studieförbundet Vuxenskolan har några få bild- foto och bildbehandlingskurser där filmen berörs men annars saknas filmrelaterad kursverksamhet. Musikvideos är ett område där man arbetar på flera håll i länet i relation till musikverksamhet vilket gör att det finns teknik i viss mån men det finns ingen efterfrågan på att använda denna till annat.

I Huddinge och Haninge kommun arbetar studieförbundet vuxenskolan med ett projekt som heter Vägen Ut som bland annat har fokus på ungas filmskapande. Projektet är dock under uppstart och det är oklart vilken roll filmen kommer att ha.

Kulturens studieverksamhet

Uppgiftslämnare, Kundtjänst samt Robin Lund, administratör/koordinator

Kulturens uppger att man arbetar väldigt lite med filmen. Studieförbundet har en organisation där verksamheten uteslutande ligger hos medlemsföreningarna. Den enda medlemsföreningen som arbetar med filmen i fokus är Sveriges Film- och Videoförbunds (SVF) som är ett av studieförbundets medlemsförbund. Verksamheten inom SVF drivs i sin tur i separata filmklubbar som är anslutna till organisationen. Filmklubbarna utgör i egenskap av medlemmar studiecirkel med stöd från Kulturens.

SVF är en ideell organisation för alla Sveriges icke yrkesmässiga utövare av filmskapande. I Stockholms län finns tre filmklubbar anslutna till SVF. Dels Filmklubben Parentesen med verksamhet i Södertälje, Sollentuna filmklubb samt Ericssons Film- och Videoklubb med Ericssonanställda som medlemmar i första hand. Klubbarna har fokus på filmskapande och verksamheten har fokus på kompetensutveckling, teknikutlåning samt spridning av medlemmarnas filmer på bland annat kortfilmsfestivaler.

Vidare meddelar Kulturens att man uppfattar att många medlemmar är äldre och att yngre filmare söker sig inte till studieförbunden.

Studieförbundet Bilda

Uppgiftslämnare Linda Brandemark, Områdesansvarig Kultur

Bilda har för närvarande ingen öppen kursverksamhet som relaterar till filmen men planerar just nu en satsning i projektform som går under namnet Filmriket. Projektet har stöd av arvsfonden. Martin Klevgård är anställd för att förankra projektet regionalt och under 2016 är det planerat att starta upp. Projektet skall handla om att "se och prata om film, men även att göra film själv". Fokus är ungdomar mellan 12-19år som uppmuntras att starta egna filmklubbar och göra egen film. Filmer producerade inom projektet kommer att visas via Youtube.

Inom Bilda finns också nätverket rampljuset.nu som filmar musiker och arrangerar studiecirkel i Stockholm och Uppsala.

Folkuniversitetet

Uppgiftslämnare: Maria Andersson, verksamhetsledare folkbildning och Ulrika Engerstam, ämnesansvarig

Folkuniversitetet har för närvarande omkring tio studiecirkel i länet som relaterar till filmen som Regi för film och Agera för film samt en föreläsningsserie om hur det är att arbeta med film. I kontakt med förbundet uppger de att de upplever att intresset för filmen ökar över tid och att man har ökat antalet kurser de senaste åren.

Folkuniversitetet arbetar dels med folkbildande verksamhet i studiecirkelform men också vuxenutbildning i yrkesskolor. I sitt öppna kursutbud har förbundet ett antal kurser som relaterar till film, bland annat foto och redigering.

Folkuniversitetet är huvudman för animationsskolan Diagonalakademin som driver en tvåårig animationslinje. Skolan låg tidigare på Gotland men har sedan ett par år flyttat till Telefonplan. Även Fotoskolan drivs av Folkuniversitetet men har fokus på stillbildsfoto.

Folkuniversitetet är också huvudman för Sundbybergs Folkhögskola som har en ettårig film linje.

Fördelade stöd 2009 och 2014

Följande stöd har fördelats till studieförbunden i länet under 2009 respektive 2014.

För studiecirkel	2009	2014
Studieförbundet	5 027 024 kr	4 931 061 kr
Medborgarskolan	3 127 592 kr	3 881 165 kr
ABF	13 382 938 kr	11 483 636 kr
Bilda Öst	1 619 613 kr	1 952 316 kr
Studieförbundet Vuxenskolan	5 847 485	4 665 029 kr
NBV	760 752	981 679 kr
Sensus	2 064 732	2 375 372 kr
Folkuniversitetet	1 910 862	1 644 057 kr
Ibn Rushd	150 000	472 757 kr
Kulturens	-	753 928 kr
För kulturprogram	2009	2014
Studieförbundet	57 018 kr	93 018 kr
Medborgarskolan	18 466 kr	18 390 kr
ABF	229 018 kr	357 815 kr
Bilda Öst	85 151 kr	120 118 kr
Studieförbundet Vuxenskolan	66 357 kr	84 160 kr
NBV	12 889 kr	20 007 kr
Sensus	164 436 kr	139 329 kr

Folkuniversitetet	66 666 kr	42 577 kr
Ibn Rushd	0 kr	14 209 kr
Kulturens	-	10 377 kr

Skillnaden mellan 2009 och 2014 års stöd där flera av de stora förbunden fått mindre stöd motiveras av Agneta Olofsson med att "anslaget förmodligen inte ökat och det har producerat fler timmar. Två nya studieförbund har tillkommit under tiden."

Statistisk studie

Då offentliga stöd till studieförbunden bygger på verksamhetens omfattning samlar SCB in statistik kring studiecirkel i hela landet och sammanställer. Genom SCB:s statistik är det möjligt att se omfattningen av olika verksamheter olika verksamhetsår, sorterade bland annat på studieförbund, län och kommun. Ämnesindelning finns också i statistiken, men dock inte som sorteringsbar variabel varför en sammanställning av data innebär omfattande arbete. Däremot kan man dra vissa slutsatser utifrån statistiken genom att bland annat titta på antal filmrelaterade studiecirkel eller kulturprogram per studieförbund och verksamhetsår i Stockholms län. En sammanställning av antal deltagartimmar på studiecirkel per förbund åren 2009-2014 presenteras nedan. Statistiken ger en fingervisning i fråga om omfattning och tendens över tid men bör inte betraktas som fullständig i fråga om studieförbundens arbete med film.

Vill man fördjupa sig i denna statistik finns också möjligheten att ta fram data per antal studietimmar eller vilket stöd varje typ av kurs har genererat men det är en fråga om arbetsinsats och kostnad att fördjupa sig i.

Studieförbund	Deltagartimmar studiecirkel 2009	Deltagartimmar i studiecirkel 2014
ABF	10912	11139
Bilda Öst	783	161
Folkuniversitetet	7103	3323
Studieförbundet	2151	3079
Studieförbundet Vuxenskolan	4849	4553
NBV	949	695
Medborgarskolan	8282	3887
Sensus	0	918
Ibn Rushd	180	104
Kulturens (2010)	8265	8581

Den relativt stora minskningen i fråga om Medborgarskolans respektive Folkuniversitetets verksamhet skall delvis ses i termer av att förbunden allt mer orienterat sin verksamhet till fristående skolor som inte omfattas av studiecirkelverksamhet. Delvis kan detta också vara ett tecken på en professionalisering av verksamheten mot yrkesutbildningar.

Folkhögskolor

Ett antal studieförbund driver eller har intressen i folkhögskolor i länet. Folkhögskolorna har ett separat stöd från landstinget till sin verksamhet för sin

folkbildningsverksamhet. Ett antal folkhögskolor med stöd av landstinget driver filmrelaterad verksamhet. Här följer en översiktlig genomgång.

Röda Korsets FHSK - Kurs i Dokumentärfilm

Sigtuna FHSK - Foto och filmlinje, drivs av Sensus

Sundbybergs FHSK - Har en ettårig filmlinje, drivs av Folkuniversitetet

Tollare FHSK - Har fotoinriktning, Drivs av IOGT-NTO(NBV)

Slutsatser

Det går inte att på ett enkelt sätt att svara på hur studieförbunden arbetar med film. Förbunden är sinsemellan väldigt olika och vilar på olika grund och tradition - även om folkbildning är det som placerar dem i samma fack.

Filmens verksamhetsområde är också spretigt. En skrivarkurs eller en fotokurs kan vara till stor nytta för en filmare även om kursen i sig inte riktar sig till filmare eller har en sådan etikett. Det gör det också svårt att kartlägga resurserna.

Förbundens storlek varierar stort och de större förbunden har en stor bredd i sin verksamhet täcker i de flesta fall upp filmens område på ett eller annat sätt även om det inte finns ett fokus på den. De flesta förbund är positiva till att arbeta med filmen om det finns ett gräsrotsintresse. De flesta vittnar om att de har studiecirkelar med filmare som på egen hand tagit kontakt och utnyttjar förbundets resurser som egentligen är tänkta för andra ämnesområden.

Studieförbundens stöd är inte relaterat till särskilda ämnesområden och ett område kan inte få mer stöd än ett annat från det offentliga. Landstinget kan därför inte rikta ett ekonomiskt stöd till folkbildande filmverksamhet på ett studieförbund. Däremot kan landstinget på andra sätt bidra till att stötta studieförbunden i arbetet med filmen och det bör finnas ett stort värde i att exempelvis Film Stockholm aktivt uppvaktar studieförbunden. Kontaktytorna borde vara många - Filmfestivaler, talangutveckling, filmskapande, ekonomiskt stöd till filmare etc.

Det studieförbund som anger att de satsar på filmen är ABF som också har gjort det under tio års tid. Arbetet med film inom förbundet har utvecklats till att vara en viktig del i exempelvis filmfestival-Stockholm och ABF fyller flera viktiga behov.

Det finns en stor skillnad i fokus på nivån i folkbildningen mellan förbunden. Där ABF och Kulturens har ett uttalat fokus på amatörer och vill ha låg tröskel satsar exempelvis Folkuniversitetet och Medborgarskolan på professionella utbildningar med fokus på arbetslivet. Båda nivåerna är naturligtvis viktiga och kompletterar varandra.

Studieförbunden uttrycker inga samstämmiga behov kring filmverksamheterna. Några ger uttryck för att trycket är stort på kurserna.

Generellt är uppfattningen att teknik inte längre är lika viktigt för filmskapandet. Billigare och enklare teknik säker tröskeln till filmen och gör det billigare och enklare att arrangera filmrelaterade kurser. ABF satsar inte längre alls på teknik och flera andra förbund ger uttryck för snarlika erfarenheter.